

A7-0224/2010

5.7.2010

SUOSITUS

ehdotuksesta neuvoston päätökseksi terrorismin rahoituksen jäljittämishjelmaa varten tapahtuvaa rahaliikenteen sanomanvälitystietojen käsittelyä ja siirtämistä Euroopan unionista Yhdysvaltoihin koskevan Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välillä koskevan sopimuksen tekemisestä (11222/1/2010/REV 1 ja COR 1 – C7-0158/2010 – 2010/0178(NLE))

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Alexander Alvaro

Menettelyjen symbolit

- * Kuulemismenettely
- *** Hyväksyntämenettely
- ***I Tavallinen lainsäätämismenettely (ensimmäinen käsittely)
- ***II Tavallinen lainsäätämismenettely (toinen käsittely)
- ***III Tavallinen lainsäätämismenettely (kolmas käsittely)

(Menettely määräytyy säädösesityksessä ehdotetun oikeusperustan mukaan.)

SISÄLTÖ

	Sivu
LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI.5	
PERUSTELUT	7
VÄHEMMISTÖÖN JÄÄNYT MIELIPIDE	10
VÄHEMMISTÖÖN JÄÄNYT MIELIPIDE	11
VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS.....	12

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI

**ehdotuksesta neuvoston päätökseksi terrorismin rahoituksen jäljittämishjelmaa varten tapahtuvaa rahaliikenteen sanomanvälitystietojen käsittelyä ja siirtämistä Euroopan unionista Yhdysvaltoihin koskevan Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välillä koskevan sopimuksen tekemisestä
(11222/1/2010/REV 1 ja COR 1 – C7 0158/2010 – 2010/0178(NLE))**

(Hyväksyntämenettely)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon ehdotuksen neuvoston päätökseksi (11222/1/2010/REV 1 ja COR 1),
 - ottaa huomioon terrorismin rahoituksen jäljittämishjelmaa varten tapahtuvaa rahaliikenteen sanomanvälitystietojen käsittelyä ja siirtämistä Euroopan unionista Yhdysvaltoihin koskevan Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välisen sopimuksen, joka on edellä mainitun neuvoston päätösehdotuksen liitteenä,
 - ottaa huomioon 5. toukokuuta 2010 antamansa päätöslauselman komission suosituksesta neuvostolle komission valtuuttamisesta aloittamaan neuvottelut Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välisestä sopimuksesta, jolla rahaliikenteen sanomanvälitystietoja luovutetaan Yhdysvaltain valtiovarainministeriölle terrorismin ja terrorismin rahoituksen torjumiseksi¹,
 - ottaa huomioon Euroopan tietosuojavaltuutetun 22. kesäkuuta 2010 antaman lausunnon²,
 - ottaa huomioon 29 artiklalla perustetun tietosuojatyöryhmän ja poliisi- ja oikeuskysymyksiä käsittelevän työryhmän 25. kesäkuuta 2010 antaman lausunnon,
 - ottaa huomioon, että neuvosto on pyytänyt hyväksyntää Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan, 87 artiklan 2 kohdan a alakohdan ja 88 artiklan 2 kohdan mukaisesti (C7-0158/2010),
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 81 artiklan ja 90 artiklan 8 kohdan,
 - ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan suosituksen (A7-0224/2010),
1. antaa hyväksyntänsä sopimuksen tekemiselle;
 2. pyytää komissiota Euroopan perusoikeuskirjan 8 artiklan mukaisesti (riippumattoman viranomaisen on valvottava henkilötietojen suojaa) toimittamaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle mahdollisimman pian kolmen ehdokkaan luettelon sopimuksen 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi EU:n riippumattomaksi valvojaksi; korostaa, että tämä menettely

¹ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2010)0143.

² Ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä.

on soveltuvin osin sama kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston soveltama menettely, kun ne nimittävät Euroopan tietosuojavaltuutetun asetuksen (EY) N:o 45/2001¹ mukaisesti pannakseen täytäntöön EY:n perustamissopimuksen 286 artiklan;

3. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille sekä Amerikan yhdysvaltojen hallitukselle; kehottaa lisäksi puhemiestä käymään Yhdysvaltojen edustajainhuoneen puhemiehen ja Yhdysvaltojen senaatin puheenjohtajan kanssa parlamenttien välistä vuoropuhelua tulevasta Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välisestä tietosuojaa koskevasta puitesopimuksesta.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 45/2001, annettu 18 päivänä joulukuuta 2000, yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1).

PERUSTELUT

Euroopan parlamentti päätti 11. helmikuuta 2010 pidättyä hyväksymästä rahaliikenteen sanomanvälitystietoja koskevan Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välisen sopimuksen tekemistä; tämä oli ensimmäinen kansainvälisen sopimuksen hyväksynnästä järjestetty äänestys Lissabonin sopimuksen voimaantulon jälkeen. Euroopan parlamentti kehotti samalla komissiota antamaan välittömästi uuden suosituksen neuvotteluvaltuutuksen antamisesta neuvostolle, jotta EU:n ja Yhdysvaltojen välille saataisiin pitkän aikavälin sopimus. Neuvosto valtuutti 11. toukokuuta 2010 komission käynnistämään Euroopan unionin puolesta neuvottelut Yhdysvaltojen kanssa rahaliikenteen sanomanvälitystietojen antamisesta Yhdysvaltojen valtiovarainministeriön käyttöön terrorismin ja sen rahoituksen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi. Komissio vei neuvottelut päätökseen 11. kesäkuuta, sopimus allekirjoitettiin 28. kesäkuuta, ja neuvosto pyysi Euroopan parlamenttia hyväksymään neuvoston päätösehdotuksen edellä mainitun sopimuksen tekemisestä.

Euroopan parlamentti on ilmaissut aiemmissä päätöslauselmissa ja viimeksi 5. toukokuuta 2010 annetussa päätöslauselmassa (B7-0243/2010)¹ kantansa neuvotteluvaltuutuksesta ja esittänyt uuteen sopimukseen erityisesti seuraavat parannusehdotukset:

- Kahtalainen lähestymistapa on hyväksyttävissä, jos kaavailtuun EU:n ja Yhdysvaltojen sopimukseen sisällytetään tiukkoja varotoimia ja jos pidemmällä aikavälillä kyetään kehittämään kestävä ja oikeudellisesti pätevä ratkaisu pyydettyjen tietojen keräämiseksi Euroopan maaperällä.
- EU:hun olisi nimettävä oikeusviranomainen, jonka tehtävänä on ottaa vastaan pyyntöjä Yhdysvaltojen valtiovarainministeriöltä.
- Sopimuksessa olisi myös oltava määräyksiä komission suorittamasta arvioinnista ja varotoimien tarkistamisesta säännöllisin väliajoin sopimuksen täytäntöönpanon aikana.
- Euroopan ja Yhdysvaltojen kansalaisten erityisoikeuksista (kuten oikeus tutustua tietoihin ja niiden oikaiseminen ja poistaminen sekä korvaukset ja muutoksenhaku) huolehditaan syrjimättömyysperiaatteen mukaisesti riippumatta sen henkilön kansalaisuudesta, jonka tietoja käsitellään kyseisen sopimuksen mukaisesti.

Esittelijä haluaisi ottaa huomioon kaikki parlamentin aiemmat päätöslauselmat, koska ne muodostavat johdonmukaisen järjestelmän sopimuksen arvioimiseksi. Nykyinen sopimus merkitsee ensimmäiseen, parlamentin hylkäämään sopimukseen verrattuna parannusta, joka on saatu aikaan parlamentin vaadittua tinkimättä ratkaisuja edellä mainittuihin kysymyksiin.

Uudessa sopimuksessa on muun muassa seuraavat parannukset:

- Eurooppalainen viranomainen seuraa Yhdysvaltojen virastojen tietoihin pääsemistä ja tietojen keräämistä Yhdysvaltojen maaperällä ja estää sen tarvittaessa (12 artiklan 1

¹ Euroopan parlamentin päätöslauselma komission suosituksesta neuvostolle komission valtuuttamisesta aloittamaan neuvottelut Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välisestä sopimuksesta, jolla rahaliikenteen sanomanvälitystietoja luovutetaan Yhdysvaltain valtiovarainministeriölle terrorismin ja terrorismin rahoituksen torjumiseksi.

kohta); menettely estää tietojen louhimisen ja teollisuusvakoilun.

- EU:n kansalaisia koskevista oikeussuojakeinoista määrätään yksityiskohtaisemmin (18 artikla).
- Oikeus henkilötietojen oikaisuun, poistamiseen tai suojaamiseen on kattavampi (16 artikla).
- Yhdysvaltojen terrorismin rahoituksen jäljittämishojelman avoimuutta koskevista määräyksistä on tehty yksityiskohtaisempia (14 artikla).
- Tietojen edelleen siirtämisestä kolmansiin maihin määrätään täsmällisemmin (7 artikla).
- Terrorismin torjumisen soveltamisala on määritelty selkeämmin parlamentin toivomalla tavalla (2 artikla).
- Europol tarkastaa, täyttävätkö Yhdysvaltojen rahoitustietoja koskevat pyynnöt sopimuksen vaatimukset ja onko kyseiset tiedot rajattu mahdollisimman tarkasti, ennen kuin nimetty palveluntarjoaja siirtää tiedot (4 artikla).
- Jos Yhdysvaltojen valtiovarainministeriölle toimitetaan (esimerkiksi teknisistä syistä) rahoitusta koskevia tietoja, joita ei ole pyydetty, sen on poistettava tällaiset tiedot (6 artikla).
- Yhtenäistä euromaksualuetta (SEPA) koskevat tiedot on jätetty siirtojen ulkopuolelle.

Sopimukseen tehtyjen parannusten lisäksi neuvosto ja komissio ovat tehneet oikeudellisesti sitovan sitoumuksen sellaisen oikeudellisen ja teknisen järjestelmän perustamisesta, joka mahdollistaa tietojen keräämisen EU:n maaperällä. Sitoumuksella varmistetaan keskipitkällä aikavälillä, että tietojen siirtäminen valikoimattomasti Yhdysvaltojen viranomaisille lopetetaan. Eurooppalaisen keräämisjärjestelmän perustaminen on hyvin merkittävä parannus, koska valikoimattoman tietojen siirtämisen jatkaminen olisi merkinnyt poikkeamista EU:n lainsäädännöstä ja käytänteistä. Siksi kolmea kaavailtua vaihetta on pidettävä erittäin myönteisinä:

- Vaihe 1: Komissio esittää oikeudellista ja teknistä kehystä koskevan ehdotuksen vuoden kuluttua.
- Vaihe 2: Komissio esittää kolmen vuoden kuluttua EU:n keräämisjärjestelmää koskevan selonteon. Nykyinen parlamentti voi selonteon perusteella todentaa, onko komission ja neuvoston sitoumukset täytetty, ja edellyttää sopimuksen muuttamista EU:n keräämisjärjestelmän kehittymisen myötä (sopimuksessa määrätään mukautuksista, jos EU päättää perustaa oman keräämisjärjestelmänsä (11 artikla).
- Vaihe 3: Sopimuksen voidaan päättää viiden vuoden jälkeen, jos EU:n keräämisjärjestelmää ei ole luotu.

Lisäksi komissio ilmoittaa, että heti kun tuleva EU:n ja Yhdysvaltojen välinen tietosuojaa koskeva puitesopimus on tehty, TFTP-sopimusta arvioidaan kyseisen puitesopimuksen perusteella.

Esittelijä pitää parannuksia myönteisinä mutta korostaa, että eräitä määräyksiä on edelleen täsmennettävä täsmällisiä yksityiskohtia hiottaessa. Koska Europol ei ole parlamentin kaavailema oikeusviranomainen, on varmistettava, että Europolia valvotaan riippumattomasti, kun se käsittelee Yhdysvaltojen esittämiä pyyntöjä. Tämä voitaisiin varmistaa sopimuksen keston ajaksi esimerkiksi antamalla tehtävät Euroopan tietosuojavaltuutetun viranomaiselle.

Lisäksi on varmistettava, että Euroopan parlamentti osallistuu sopimuksen 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun EU:n riippumattoman valvojan valintaan.

Lopullinen sopimus ja neuvoston päätöksessä tehdyt oikeudellisesti sitovat sitoumukset vastaavat useimpia parlamentin pyyntöjä. Sopimus kattaa EU:n kansalaisia koskevat turvallisuutta ja yksityisyyttä koskevat huolenaiheet, ja sillä varmistetaan yhteisesti tiedostettujen ongelmien oikeudellisesti sitovat ratkaisut. Lisäksi sopimus merkitsee uutta vaihetta parlamentin toimivallassa ja sillä varmistetaan kansainvälisten sopimusten demokraattinen eurooppalainen valvonta.

Edellä mainittujen parannusten vuoksi esittelijä ehdottaa hyväksynnän antamista sopimuksen tekemiselle.

VÄHEMMISTÖÖN JÄÄNYT MIELIPIIDE

työjärjestyksen 52 artiklan 3 kohdan mukaisesti
J. Albrecht, R. Tavares, J. Sargentini, H. Flautre, T. Zdanoka ja Cornelia Ernst

EU:n ja Yhdysvaltojen välinen sopimus terrorismin rahoituksen jäljittämishohjelmasta (TFTP) ei anna takeita, joita Euroopan parlamentti on edellyttänyt aiemmissä päätöslauselmissaan. Eräät näistä takeista ovat todella välttämättömiä.

Koko sopimuksessa on kyse asiasta tietämättömiä EU:n kansalaisia koskevien tietojen valikoimattomasta siirtämisestä. Hypoteettinen kolmen vuoden aikavälillä tapahtuva EU:n TFTP-ohjelman perustaminen ei ratkaise ongelmaa. Asiassa ei koskaan harkittu käytännöllistä ratkaisua eli kohdennettua tietojen siirtämistä tapauskohtaisesti ja oikeusviranomaisten valtuuttamina. Europolin toiminnan valvontaa koskeva kysymys jää epäselväksi, sen mandaattia on muutettava eikä Europol ole tuomiovaltaa käyttävä elin.

Tällainen sopimus on selvästi tietosuojaa koskevan EU-lainsäädännön vastainen. Se haittaa EU:n ja Yhdysvaltojen neuvotteluja tietosuojaa koskevasta sopimuksesta. Tietojen säilyttämiskäytäntö on aivan liian pitkä. Lisäksi pidämme todellisen päättymislausekkeen puuttumista valitettavana. Sopimuksessa olevat määräykset rekisteröityjen oikeuksista ja etenkin muutoksenhakuoikeuksia koskevat määräykset eivät vastaa lainkaan eurooppalaisia kriteereitä.

Haluamme ehdottomasti tehdä yhteistyötä Yhdysvaltojen kanssa terrorismin ja sen rahoituksen torjumiseksi. Tätä politiikkaa voidaan harjoittaa noudattaen täydellisesti EU:n perussopimuksissa olevia määräyksiä perusoikeuksista ja yksityisyydestä, ja siksi näin on tehtävä.

VÄHEMMISTÖÖN JÄÄNYT MIELIPIIDE

työjärjestyksen 52 artiklan 3 kohdan mukaisesti
Gerard Batten

Ehdotus on demokraattisesti kestävä kolmesta syystä:

- 1) Kaikki Lissabonin sopimuksen mukaisesti hyväksytyt lainsäädäntö on demokratian kannalta tarkasteltuna laitonta, koska Euroopan kansalaiset eivät päässeet äänestämään sopimuksen hyväksymisestä kansanäänestyksessä.
- 2) Sopimusluonnos oli vain harvojen parlamentin jäsenten saatavilla 27. toukokuuta, eli aikana, jolloin parlamentin jäsenten odotetaan tekevän vaalipiirityötään, joten vain harvat heistä olivat lukemassa sitä. Sopimuksen lukeneilta taas edellytettiin kirjallista vakuutusta siitä, että he eivät paljasta sen sisältöä.
- 3) Nämä luottamukselliset ja yksityiset rahoitusta koskevat tiedot kuuluvat yksilöille eivätkä Euroopan unionille tai parlamentille. Jos tällaista sopimusta tarvitaan, sen olisi oltava kansainvälinen sopimus, jonka tekevät demokraattisesti valitut ja äänestäjilleen vastuussa olevat päättäjät.

Ehdotus voi olla laiton myös sellaisen kansallisen tietosuojalainsäädännön nojalla, joka koskee tietojen jakamista merentakaisien kolmansien osapuolten kanssa.

Siksi minä ja edustamani Yhdistyneen kuningaskunnan itsenäisyyspuolue äänestämme ehdotusta vastaan ja kehotamme kansakunnasta riippumatta kaikkia muitakin demokraattiseen kansalliseen suvereniteettiin uskovia Euroopan parlamentin jäseniä toimimaan näin.

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS

Hyväksytty (pvä)	5.7.2010
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 41 -: 9 0: 1
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Jan Philipp Albrecht, Sonia Alfano, Roberta Angelilli, Gerard Batten, Rita Borsellino, Emine Bozkurt, Simon Busuttil, Philip Claeys, Carlos Coelho, Rosario Crocetta, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Cornelia Ernst, Hélène Flautre, Kinga Gál, Kinga Göncz, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Ágnes Hankiss, Anna Hedh, Salvatore Iacolino, Sophia in 't Veld, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Timothy Kirkhope, Juan Fernando López Aguilar, Baroness Sarah Ludford, Monica Luisa Macovei, Clemente Mastella, Véronique Mathieu, Nuno Melo, Louis Michel, Claude Moraes, Carmen Romero López, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Csaba Sógor, Rui Tavares, Wim van de Camp, Daniël van der Stoep, Axel Voss, Manfred Weber, Renate Weber, Tatjana Ždanoka
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Magdi Cristiano Allam, Alexander Alvaro, Edit Bauer, Anne Delvaux, Ioan Enciu, Iliana Malinova Iotova, Ernst Strasser, Marie-Christine Vergiat
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (187 art. 2 kohta)	Jens Geier